

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Tos/29/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119010239
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Farkaš
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8119010239.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Farkaša a sudcov JUDr. Emila Dubňanského a JUDr. Rastislava Vargu, PhD., LL.M., MBA, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 04.12.2019 v trestnej veci odsúdeného P. Q. pre pokračovací trestný čin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, 4 Tr. zákona a iné, o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Prešov zo dňa 28.08.2019, sp. zn. 5PP/15/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku z a m i e t a sťažnosť prokurátora.

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 28.08.2019, sp. zn. 5PP/15/2019 súd podľa § 66 ods. 1 Tr. zákona odsúdeného P. Q. podmienene prepustil z výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 11 rokov, uloženého mu rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. BB-3T/25/2012, zo dňa 23.01.2014, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4To/5/2014, zo dňa 27.02.2014, ktorým bol uznaný vinným z pokračovacieho trestného činu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, 4 Tr. zákona, v jednočinnom súbehu s pokračovacím trestným činom neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, 4 Tr. zákona, z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. BB-3T/25/2012, zo dňa 23.01.2014, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4To/5/2014, zo dňa 27.02.2014, v spojení s uznesením Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. BB-3T/25/2012, zo dňa 16.02.2015 o nariadení výkonu náhradného trestu vo výmere 1 rok, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Tost/12/2015, zo dňa 20.05.2015 a pre výkon tohto trestu bol v zmysle § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 66 ods. 1 písm. c/ Tr. zákona nariadil P. Q. kontrolu technickými prostriedkami s tým, že tento je povinný v lehote 2 pracovných dní od právoplatnosti uznesenia dostaviť sa pred probačného a mediačného úradníka podľa miesta trvalého bydliska za účelom založenia technického prostriedku.

Podľa § 66 ods. 1 písm. c/ Tr. zákona nariadil P. Q. kontrolu povinností o obmedzení technickými prostriedkami, zariadením na určenie polohy kontrovanej osoby, ďalej ZUPKO podľa § 6 zákona č. 78/2015 Z.z. o kontrole výkonu niektorých rozhodnutí technickými prostriedkami.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona mu určil skúšobnú dobu na 6 rokov.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona nariadil probačný dohľad nad odsúdeným počas skúšobnej doby na 3 roky.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona, za použitia § 51 ods. 4 písm. j/ Tr. zákona mu uložil povinnosť spočívajúcu najmä v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo preukázateľne sa uchádzať o zamestnanie.

Podľa § 51 ods. 2 Tr. zákona mu uložil obmedzenie spočívajúce v zákaze opustenia Slovenskej republiky s tým, že takéto opustenie môže vykonať po osobnej dohode s probačným a mediačným úradníkom v mieste trvalého bydliska.

Proti tomuto uzneseniu, ihneď po jeho vyhlásení, odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku, podal sťažnosť prokurátor, ktorú odôvodnil podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 11.10.2019. Namietal, že so závermi súdu nesúhlasí a podľa jeho názoru je podmienené prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody nesprávne, hoc aj s nariadením kontroly a uložením povinností a obmedzení. Je presvedčený, že aj v prípade, keď je podaný návrh riaditeľa ústavu na podmienené prepustenie odsúdeného s nariadením kontroly technickými prostriedkami, nemôže byť podmienené prepustenie automatické len z toho dôvodu, ale je nutné preukázať aj splnenie podmienok na podmienené prepustenie. Podmienené prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody možno odsúdeného len ak okrem plnenia si svojich povinností vo výkone trestu odňatia slobody svojím správaním preukázal polepšenie a možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Tieto skutočnosti súd pri rozhodovaní, podľa jeho názoru, dostatočne nezohľadnil. Je toho názoru, že odsúdený vykonal minimálnu predpísanú dĺžku trestu odňatia slobody pre podmienené prepustenie a formálne spĺňa podmienky podmieneného prepustenia, avšak je presvedčený, že nespĺňa materiálne podmienky pre podmienené prepustenie, nakoľko počas doterajšieho výkonu trestu správaním nepreukázal polepšenie a je potrebné trvať na výkone celého trestu. Odsúdený doposiaľ neprejavil, čo aj len formálne, žiadnu sebareflexiu a uvedomenie si nesprávnosti svojho konania, ktoré ho priviedlo do výkonu trestu. Poukazuje na opakované mimoriadne opravné prostriedky podávané odsúdeným, kde neustále deklaruje svoju nevinu, že nič nespravil a má byť obeťou celého systému, ako aj na žalobu odsúdeného proti Slovenskej republike o náhradu škody. Aj na verejnom zasadnutí o návrhu riaditeľa na podmienené prepustenie odsúdený na otázku prokuratúry, aký je jeho postoj k spáchanej trestnej činnosti odmietol odpovedať, čo len podporuje záver o tom, že doterajší výkon trestu nemal na neho požadovaný efekt. Uvedený názor podporujú aj ďalšie skutočnosti zaznamenané u odsúdeného počas výkonu trestu a to, že počas výkonu trestu pravidelne vybavuje množstvo úradných dokumentov súvisiacich s podnikateľskou činnosťou a komunikuje s úradmi, vrátane daňového úradu, čo nasvedčuje zámeru odsúdeného po prípadnom podmienenom prepustení ďalej vykonávať činnosť, ktorú vykonával pred vzatím do väzby a pre ktorú je aj vo výkone trestu. Je potrebné poukázať aj na negatívne poznatky zo správania odsúdeného počas výkonu trestu a hoci tieto nemali za následok uloženie disciplinárneho trestu, ich početnosť nepreukazuje polepšenie odsúdeného do takej miery, aby bolo možné konštatovať, že doterajší výkon trestu možno u neho považovať za postačujúci na jeho nápravu. Z uvedených dôvodov, keďže inštitút podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody aj s uložením kontroly technickými prostriedkami je inštitút, ktorý by nemal byť aplikovaný automaticky, ale len v prípade bezvýhradného splnenia všetkých zákonom predpísaných podmienok a keďže podľa jeho názoru odsúdený P. Q. tieto podmienky v predpísanom rozsahu nesplnil, jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie je v súlade so zákonom. Navrhol, aby Krajský súd v Prešove zrušil sťažnosťou napadnuté uznesenie okresného súdu a súčasne zamietol žiadosť odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Na základe takto podanej sťažnosti, krajský súd preskúmal podľa § 192 ods. 1 Tr. poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že ak by neboli splnené podmienky ustanovenia § 66 ods. 1 Tr. poriadku, riaditeľ by takýto návrh ani nepodal. K záporným poznatkom súd uvádza, že tieto neboli riešené disciplinárnym konaním, keďže neboli takého charakteru, ako to vyžaduje príslušný zákon. Súd poukazuje na hodnotenie rizika sociálneho zlyhania, k čomu dodáva, že aj keď je postoj odsúdeného k spáchaniu trestného činu nekritický, ide o jeho právo myslieť si, že je nevinný, podstatné je, že tento bol na základe dôkazov právoplatne odsúdený. Ak tomuto prokurátor vyčíta, že má iba 2 odmeny za dobu výkonu trestu ôsmich rokov, k tomu súd dodáva, že ide o odsúdeného, ktorý pre zdravotné problémy nechodí do práce a nevykonáva žiadne práce v prospech ústavu a za takéhoto stavu, ak takýto odsúdený získa 2 odmeny, je to podľa názoru súdu dostatočné a nejde iba o prispôsobenie sa trestu, ktorý mu bol uložený. Ak odsúdený podával rôzne riadne alebo aj mimoriadne opravné prostriedky, ide o jeho právo, ktoré mu umožňuje zákon. Preto podľa názoru súdu je možné, aby bol odsúdený podmienené prepustený z výkonu trestu, keďže splnil formálne i materiálne podmienky na podmienené prepustenie.

Po oboznámení sa so sťažnosťou napadnutým uznesením, ako aj obsahom predloženého spisu, sťažnostný súd konštatuje, že odsúdený vykonával trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 23.01.2014, sp. zn. BB-3T/25/2012, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.02.2014, sp. zn. 4To/5/2014 v trvaní 11 rokov, v spojení s trestom uloženým mu rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3T/25/2012, zo dňa 23.01.2014, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.02.2014, sp. zn. 4To/5/2014, v spojení s uznesením Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 16.02.2015, sp. zn. BB-3T/25/2012, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.05.2015, sp. zn. 3Tost/12/2015 v trvaní 1 rok so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 04.02.2019 podal riaditeľ Ústavu na výkon väzby a ústavu na výkon trestu odňatia slobody Prešov návrh na podmieňané prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody s nariadenou kontrolou technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 1 písm. c/ Tr. zákona, súd môže odsúdeného podmieňane prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmieňaného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieňaného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody znamená podstatnú zmenu spôsobu jeho výkonu a preto by táto možnosť mala byť umožnená len odsúdenému, u ktorého je reálny predpoklad, že uložený trest splnil svoj účel aj bez potreby celého výkonu trestu v ústave na výkon trestu. Súd preto musí skúmať všetky okolnosti svedčiacie o možnostiach prevýchovy u odsúdeného, ako aj jeho správanie vo výkone trestu odňatia slobody.

Z inštitútu trestu ako účelovej sankcie vyplýva, že pokiaľ doposiaľ vykonanou časťou trestu bol dosiahnutý účel trestu sledovaný zákonom, nie je ďalší výkon trestu odňatia slobody potrebný a nevyhnutný. Aj keď súd pri ukladaní trestu prihliada k možnostiam nápravy páchatela, nie je možné vždy presne predvídať, ako sa u jednotlivých páchateloch prejaví jeho výchovný účinok. Zo správania odsúdeného a jeho postoja k plneniu si povinností v dobe výkonu trestu môže byť zjavné také polepšenie, že ďalší výkon trestu nie je potrebný a odsúdený môže byť prepustený na slobodu. Podmieňané prepustenie je významným prostriedkom dovŕšenia prevýchovy. Resocializácia odsúdeného neznamena ukončenie tohto procesu, ale pokračovanie prevýchovného resocializačného procesu v iných podmienkach, teda na slobode.

Z hodnotenia odsúdeného z ÚVV a ÚVTOS Prešov, ako aj z návrhu riaditeľa ÚVV a ÚVTOS Prešov vyplýva, že menovaný bol dodaný do výkonu väzby zo slobody predvedením dňa 03.03.2011 do Ústavu na výkon väzby a ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica. Počas trvania výkonu väzby neboli zaznamenané žiadne negatívne poznatky ohľadom jeho správania sa voči príslušníkom alebo voči iným obvineným, príkazy a nariadenia príslušníkov zboru rešpektoval, ústavný poriadok a disciplínu dodržiaval. Vo svojich osobných veciach a na cele udržiaval primeraný poriadok. Po právoplatnom odsúdení bol dňa 18.03.2014 premiestnený na výkon trestu do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom. Po pobyte v nástupnom oddiele mu bola stanovená v rámci vnútornej diferenciacie ústavu diferenciačná skupina B. Jeho adaptácia na podmienky výkonu trestu v minimálnom stupni stráženia prebehla plynule a bez problémov. V komunikácii s inými odsúdenými neboli zaznamenané žiadne negatívne poznatky, avšak v dodržiavaní ústavného poriadku sa vyskytol nedostatok, kedy dňa 07.05.2015 počas výdaja stravy odovzdal svoj prídavok stravy inému odsúdenému. Od 13.05.2015 vykonáva trest odňatia slobody v oddelení výkonu trestu s miestom výkonu služby v Sabinove ÚVV a ÚVTOS Prešov. V tomto umiestnení je správanie na požadovanej úrovni, avšak došlo aj k správaniu, ktoré nie je v súlade s ústavným poriadkom alebo pokynmi príslušníkov, keď dňa 21.07.2016 nerešpektoval časový rozvrh dňa, mal v čase večierky zapnutý televízor, dňa 26.10.2018 komunikoval s odsúdenými z iného oddielu a dňa 24.10.2018 použil elektrický spotrebič iným spôsobom ako je dovolené. Všetky uvedené nedostatky boli vyriešené v kompetencii príslušného pedagóga. Pri komunikácii s väzenským personálom vystupuje slušne a úctivo, je ochotný svoje aktuálne

problémy riešiť pokojnou cestou prostredníctvom pohovorov s pedagógom. Konflikty medzi odsúdenými nevyvoláva, ani sa do žiadnych nezapája. Prejavuje záujem o zmysluplné aktívne trávenie voľného času svojím členstvom a činnosťou v šachovom krúžku. Za svoju aktivitu pri činnosti šachového krúžku bol v auguste 2018 a v marci 2019 disciplinárne odmenený. Pracovne nie je zaradený na žiadnom pracovisku. Do upratovacích činností v oddiele sa nezapája z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu. Počas výkonu trestu bol doposiaľ 2-krát disciplinárne odmenený, disciplinárne potrestaný nebol. Jeho resocializačná prognóza sa pre nízky výskyt rizikových faktorov javí ako priaznivá. Riziko sociálneho zlyhania do budúca je nízke.

Na základe uvedeného sa sťažnostný súd stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Sťažnostný súd posudzoval správanie odsúdeného počas celého výkonu trestu odňatia slobody, pričom poukazuje na skutočnosť, že odsúdený vykonal z celkovo 12-tich rokov nepodmienečného trestu odňatia slobody takmer 9 rokov, je pozitívne hodnotený z výkonu trestu, boli mu udelené 2 disciplinárne odmeny, pričom u jeho osoby bola možnosť získania disciplinárnych odmien sťažovaná z dôvodu, že vzhľadom na zdravotný stav nebol zdravotne spôsobilý pracovať, ani vykonávať pracovné činnosti pre ústav na výkon väzby a ústav na výkon trestu odňatia slobody. Je potrebné poukázať aj na hodnotenie rizika sociálneho zlyhania, z ktorého vyplýva priaznivá resocializačná prognóza a nízke riziko sociálneho zlyhania.

Vo vzťahu k uvedenému je potrebné konštatovať, že podmieneným prepustením z výkonu trestu odňatia slobody sa výkon trestu odňatia slobody odsúdenému nekončí, ale naopak svojím správaním na slobode, dodržiavaním uložených obmedzení a povinností a podrobením sa probačnému dohľadu je povinný preukázať, že ďalší výkon trestu odňatia slobody nie je potrebný, pričom jeho pohyb bude monitorovaný technickými prostriedkami a to zariadením na určenie polohy kontrolovanej osoby ZUPKO.

Vo vzťahu k námietkam prokuratúry, že odsúdený doposiaľ neprejavil ani formálne žiadnu sebareflexiu, pričom podáva riadne a mimoriadne opravné prostriedky proti rozhodnutiam súdov, sťažnostný súd konštatuje, že postoj odsúdeného k spáchanej trestnej činnosti je len jednou z okolností posudzovanou pri žiadosti o podmienené prepustenie odsúdeného, navyše v konaní pred súdom prvého stupňa sa odsúdený odmietol vyjadriť k svojmu postoj k spáchanej trestnej činnosti s odôvodnením, že toto nie je predmetom trestného konania. Podávanie riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, resp. žalôb je slobodným rozhodnutím odsúdeného a ide o realizáciu jeho práva na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle článku 44 a nasledujúcich Ústavy SR.

Vo vzťahu k negatívnym poznatkom v správaní odsúdeného je potrebné poukázať, že vo všetkých štyroch prípadoch išlo o nedostatky nižšej závažnosti, ktoré svojou intenzitou nedosahovali intenzitu disciplinárneho previnenia a odsúdený za ne nebol disciplinárne potrestaný. Navyše všetky nedostatky boli vyriešené v kompetencii príslušného pedagóga a následne sa už neopakovali.

Na základe uvedených skutočností krajský dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je správne a zákonné, preto sťažnosť prokurátora ako nedôvodnú v zmysle § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku zamietol.

Už len záverom sťažnostný súd dodáva, že došlo zrejme k pisárskej chybe, keď súd prvého stupňa uložil odsúdenému obmedzenie spočívajúce v zákaze opustenia Slovenskej republiky, s tým, že takéto opustenie môže vykonať po osobnej dohode s probačným a mediačným úradníkom v mieste trvalého bydliska podľa ust. § 51 ods. 2 Tr. zákona. V zmysle § 68 ods. 1 Tr. zákona je možné odsúdenému nariadiť probačný dohľad nad odsúdeným a ustanoviť mu primerané obmedzenia a povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4, s tým, že obmedzenia odsúdenému je možné uložiť podľa § 51 ods. 3, pričom vzhľadom na demonštratívny výpočet tam uvedených obmedzení je možné uložiť aj iné obmedzenia ako tam uvedené. Vzhľadom na skutočnosť, že uvedená pisárska chyba nemala za následok vecnú nesprávnosť, alebo nezákonnosť napadnutého uznesenia, krajský súd nepovažoval za potrebné toto uznesenie zrušiť a uvedenú chybu napraviť.

Z uvedených dôvodov krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.